

Ο Εθνάρχης Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' (1959 - 1977)

Ένα από τα αξιότερα τέκνα της Ιεράς Βασιλικής και Σταυροπηγιακής Μονής Κύκκου είναι ο Εθνάρχης Μακάριος. Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' γεννήθηκε στις 13 Αυγούστου 1913 στο χωριό Άνω Παναγιά της Πάφου. Γονείς του ήταν ο Χριστόδουλος Μούσκος και η Ελένη Αθανασίου. Σε νεαρή ηλικία εντάχθηκε στην αδελφότητα της Ιεράς Μονής Κύκκου ως δόκιμος το 1926. Μετά την αποφοίτησή του από το Παγκύπριο Γυμνάσιο το 1936, διορίστηκε διευθυντής της Ελληνικής Σχολής Κύκκου και μετά γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου της Μονής.

Στις 7 Αυγούστου 1938 χειροτονήθηκε Διάκονος και μετονομάστηκε από Μιχάλης σε Μακάριο. Τον ίδιο χρόνο στάλθηκε ως υπότροφος της Ιεράς Μονής Κύκκου στην Αθήνα για θεολογικές σπουδές στο Εθνικό Πανεπιστήμιο. Αφού απεφοίτησε το 1942 από τη Θεολογική Σχολή, ενεγράφη στη Νομική Σχολή, όπου παρακολουθούσε μαθήματα μέχρι την απελευθέρωση της Ελλάδας από τη Γερμανική κατοχή οπότε και επέστρεψε στην Κύπρο για μικρό χρονικό διάστημα. Επιστρέφοντας στην Αθήνα, χειροτονήθηκε σε Πρεσβύτερο και προχειρίστηκε Αρχιμανδρίτης στις 13 Ιανουαρίου 1946 στον ιερό ναό της Αγίας Ειρήνης, όπου υπηρέτησε για πέντε χρόνια ως Διάκονος του Μητροπολίτη Αργυροκάστου Παντελεήμονα. Επίσης υπήρξε προϊστάμενος του ιερού ναού Αγίας Παρασκευής στον Πειραιά.

Την ίδια χρονιά του δόθηκε υποτροφία από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών και πήγε στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής για περαιτέρω θεολογικές σπουδές. Παρακολούθησε για δυο χρόνια μαθήματα στο Πανεπιστήμιο της Βοστώνης με ειδίκευση στην κοινωνιολογία της θρησκείας.

Στις 8 Απριλίου 1948 εκλέγηκε Μητροπολίτης Κιτίου και στις 13 Ιουνίου χειροτονήθηκε σε Επίσκοπο. Η δράση του ως Μητροπολίτη Κιτίου ήταν καθ' όλα γόνιμη, αφού ανακαίνισε τη Μητρόπολη στη Λάρνακα, βελτίωσε την οικονομική κατάσταση του κλήρου, ίδρυσε Φιλόπτωχες Αδελφότητες και αναπέρωσε το ηθικό του εξουθενωμένου λαού.

Ως Πρόεδρος του Γραφείου Εθναρχίας πήγε το 1949 στην Ελλάδα, όπου είχε συνομιλίες με τον Βασιλιά, τον Πρωθυπουργό και άλλους επισήμους για το Κυπριακό πρόβλημα. Μετά από εισήγησή του, η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας

σίας της Κύπρου οργάνωσε στις 15 Ιανουαρίου 1950 Παγκύπριο Δημοψήφισμα κατά το οποίο 97% του ελληνικού κυπριακού πληθυσμού ψήφισαν υπέρ της ένωσης της Κύπρου με την Ελλάδα.

Στις 20 Οκτωβρίου 1950 εκλέγηκε Αρχιεπίσκοπος και Εθνάρχης, διαδεχόμενος τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο Β'. Αμέσως μετά την εκλογή του, ίδρυσε την Παγκύπρια Εθνική Οργάνωση Νεολαίας. Αργότερα επισκέφτηκε και πάλι την Αθήνα, όπου προσπάθησε να πείσει την Ελληνική Κυβέρνηση να προσφύγει στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών για το κυπριακό ζήτημα. Επιστρέφοντας στην Κύπρο υπέβαλε διαμαρτυρία στην Επιτροπή μη αυτοκυβερνωμένων εδαφών των Ηνωμένων Εθνών για την παράλειψη της Μ. Βρετανίας να υποβάλει έκθεση για την πολιτική κατάσταση στην Κύπρο.

Τον Οκτώβριο του 1952 πήγε στη Νέα Υόρκη, όπου συνεκροτείτο η Ζ' Σύνοδος της

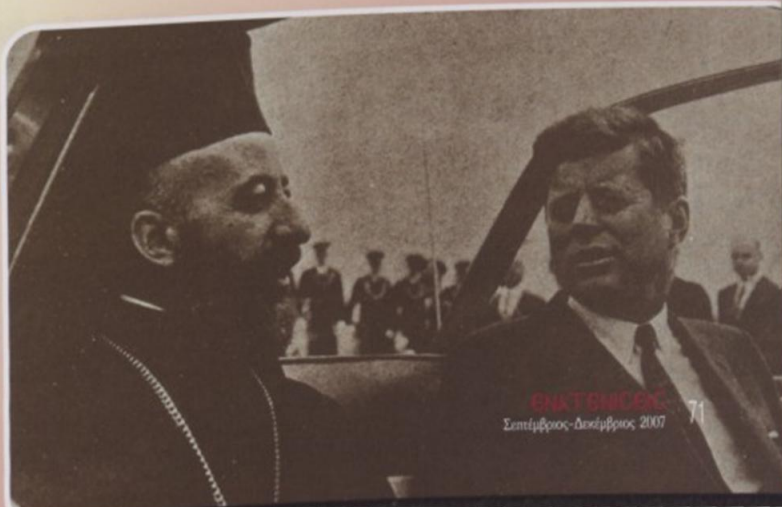

Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, για να προωθήσει το κυπριακό ζήτημα στο διεθνές πεδίο. Ερχόμενος πίσω στην Κύπρο απύθυε επιστολή στον Κυβερνήτη ζητώντας του την προώθηση της εφαρμογής του δικαιώματος αυτοδιάθεσης. Η απάντηση του Κυβερνήτη ήταν αρνητική και ο Αρχιεπίσκοπος επέκρινε την πολιτική της Μεγάλης Βρετανίας στην Κύπρο. Τον Αύγουστο του 1953 απύθυε αίτηση προς το Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ για να περιληφθεί στην ημερήσια διάταξη της Η' Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης του Οργανισμού θέμα εφαρμογής του δικαιώματος αυτοδιάθεσης του κυπριακού λαού.

Την 1 Απριλίου 1955 η Εκκλησία της Κύπρου και ο κυπριακός ελληνισμός ξεκίνησαν ένοπλο απελευθερωτικό αγώνα για την αποτίναξη του αγγλικού ζυγού και την

ένωση με την Ελλάδα. Την πολιτική καθοδήγηση της Εθνικής Οργάνωσης Κυπρίων Αγωνιστών (Ε.Ο.Κ.Α) ανάλαβε ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και η στρατιωτική επίβλεψη ανατέθηκε στον στρατηγό Γεώργιο Γρίβα-Διγενή.

Στις 9 Μαρτίου 1956 εξορίστηκε στις Σεϋχέλλες, αφού οι συνομιλίες που είχε με τον Κυβερνήτη για το μέλλον της Κύπρου δεν κατέληξαν σε συμφωνία. Αφού αφέθηκε ελεύθερος μετά από

ένα περίπου χρόνο, η Βρετανική Κυβέρνηση τον κάλεσε στο Λονδίνο, όπου και υπογράφηκε η Συμφωνία του Λονδίνου, που ήταν η συνέχεια της Συμφωνίας της Ζυρίχης μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Με τις Συμφωνίες αυτές η Κύπρος θα ανακηρυσσόταν ανεξάρτητη Δημοκρατία.

Στις 16 Αυγούστου του 1960 η Κύπρος ανακηρύχθηκε ανεξάρτητη Δημοκρατία και ο Μακάριος ανέλαβε καθήκοντα προέδρου, αφού κέρδισε τις εκλογές στις 13 Δεκεμβρίου 1959, με ποσοστό 66,29%.

Το Φεβρουάριο του 1968 ο Μακάριος επανεκλέγηκε με συντριπτική πλειοψηφία Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Στις 8 Μαρτίου 1970 έγινε δολοφονική απόπειρα εναντίον του, ενώ επέβαινε ελικοπτερού, που θα τον μετέφερε στην Ιερά Μονή Μαχαιρά για το μνημόσυνο του Υπαρχηγού της ΕΟΚΑ Γρηγόρη Αυξεντίου. Ο Μακάριος δεν έπαθε τίποτα, αλλά τραυματίστηκε ο χειριστής του ελικοπτερού, ο οποίος κατόρθωσε να το προσγειώσει σε οικόπεδο κοντά στην Αρχιεπισκοπή.

Μεγάλη σημασία έδωσε επίσης ο Μακάριος και στα θρησκευτικά του καθήκοντα ως προκαθήμενος της Εκκλησίας της Κύπρου, αλλά και ως ηγετική φυσιογνωμία στο χώρο της Ορθοδοξίας. Έτσι, το Μάρ-

τιο του 1971 μετέβη στην Κένια, όπου κατέθεσε το θεμέλιο λίθο της Ιερατικής Σχολής, η οποία περατώθηκε το 1974 με δαπάνες της Αρχιεπισκοπής. Κατά την επίσκεψή του στην Κένια προέβη σε ομαδικές βαπτίσεις πέντε χιλιάδων ιθαγενών περιού.

Το Φεβρουάριο του 1973 ο Μακάριος επανέ-
ξελέγη για τρίτη φορά Πρόεδρος της Κυπριακής

Δημοκρατίας. Την 7ην Μαρτίου του ίδιου έτους οι τρεις Μητροπολίτες της Κύπρου αποφάσισαν «την καθαίρεση του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' από του Επισκοπικού και κληρικού καθόλου αξιώματος και την επαναφοράν τούτου εις την τάξιν των λαϊκών», διότι δεν ανταπεκρίθη εις την απαίτησίν των να παραιτηθεί του Προεδρικού αξιώματος. Η πράξη αυτή των τριών Μητροπολιτών καταδικάσθηκε από το λαό και δεν αναγνωρίσθηκε από

τους Αρχηγούς των Ορθοδόξων Εκκλησιών. Από τις 5 μέχρι τις 14 Ιουλίου 1973 συνήλθε στη Λευκωσία Μείζων και Υπερτελής Σύνοδος, η οποία, αφού κήρυξε αντικανονική και, κατ' εξακολούθηση άκυρη, ανυπόστατη και ανενέργητη την απόφαση των τριών Μητροπολιτών, τους κάλεσεν σε επάνοδο στην μετά του Αρχιεπισκόπου προηγούμε κανονική σχέση και κοινωνία και στη συνέχεια τους καθέρεσε, διότι παράκουσαν στις υποδείξεις και προτροπές της.

Την 15ην Ιουλίου του 1974 το στρατιωτικό καθεστώς των Αθηνών διενήργησε πραξικόπημα για την ανατροπή του Μακαρίου. Ο Εθνάρχης, διασωθείς ως εκ θαύματος, αναχώρησε την επομένη, μέσω Μάλτας, στη Βρετανία και από εκεί στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, όπου και μίλησε ενώπιον του Συμβουλίου Ασφαλείας. Την 20η Ιουλίου του ίδιου έτους, η Τουρκία χρησιμο-

ποιώντας ως πρόσχημα το πραξικόπημα, εισέβαλε στην Κύπρο και κατέλαβε το 36% περίπου του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας, εκδίωξε το 28% περίπου των Ελληνοκυπρίων από τις πατρογονικές τους εστίες, σκότωσε αμάχους και προκάλεσε τεράστιες καταστροφές.

Απεβίωσε στις 3 Αυγούστου του 1977 μετά από οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου.

Ο Εθνάρχης Μακάριος ανακηρύχθηκε επίτιμος διδάκτωρ των Θεολογικών Σχολών των Πανεπιστημίων της Βοστώνης και της Αθήνας, των Νομικών Σχολών των Πανεπιστημίων Κεράλα των Ινδών, Θεσσαλονίκης, Μπογκοτά της Κολομβίας και Μάλτας και της Παντείου Ανωτάτης Σχολής Πολιτικών Επιστημών. Επίσης τιμήθηκε με τα ανώτερα παράσημα των πλείστων Εκκλησιών και Κρατών και με τα χρυσά μετάλλια Ελληνικών και ξένων Δήμων.

